

Suomen luonnonsuojeluliiton
Pirkanmaan luonnonsuojelupiiri ry.
Kuninkaankatu 39
33200 Tampere
pirkanmaa@sll.fi
p. 040 515 4557

VALITUS

13.11.2017

Ylä-Satakunnan ympäristöyhdistys ry.
Arja Pihlaja
Ailinkuja 6
39700 Parkano
arpih@elisanet.fi
p. 040 568 9976

Suomen luonnonsuojeluliiton
Ylöjärven yhdistys ry.
Marko Moilanen
Hiirikalliontie 5
34140 Mutala
markomoilanen77@gmail.com
p. 050 598 2195

Yhteinen Aurejärvenne ry.
Marja-Liisa Herrala
Koisevanniementie 67
39770 Aureskoski
maikki.herrala@gmail.com
p. 050 577 1013

Taistelijan talo -palveluyhdistys ry.
Itä-Aureentie 1060
34550 Itä-Aure
taistelijantalo@gmail.com
p. 050 365 7230

VAASAN HALLINTO-OIKEUS
vaasa.hao@oikeus.fi

Viite: LSSAVI päätös nro 105/2017/1, dnro LSSAVI/5768/2015

Talasnevan turvetuotannon ympäristölupa ja toiminnan aloittaminen muutoksenhausta huolimatta, Ylöjärvi ja Kihniö

Haemme (Suomen luonnonsuojeluliiton Pirkanmaan luonnonsuojelupiiri ry., sen jäsenyhdistykset Ylä-Satakunnan ympäristöyhdistys ry. ja Ylöjärven Luonto ry. sekä Aurejärven vesienhoitoyhdistys

Yhteinen Aurejärven ry. ja Taistelijan Talo -palveluyhdistys ry.) muutosta Länsi-Suomen aluehallintoviraston ympäristölupapäätökseen numero 105/2017/1 koskien Talasnevan turvetuotantoa LSSAVI/5768/2015.

Yhteinen Aurejärven ry:n (rekisteröity 27.5.2016, rek.no 217.326) on sääntöjensä mukaan yleishyödyllinen, voittoa tavoittelematon aatteellinen vesienhoitoyhdistys, joka mm. antaa lausuntoja ja tekee esityksiä vesistön käyttöä ja hoitoa koskevista asioista ja harjoittaa ennaltaehkäisevää toimintaa vesistöjen laadun heikkenemisen estämiseksi.

MUUTOKSENHAKUVAATIMUKSET

1. Talasnevan uusien lohkojen 7 ja 8 turpeenoton ympäristölupa on kumottava.
2. Esitämme jäljempänä olevin perusteluin, että kosteikko ei täytä vesienhoidon asettamaa BAT-velvoitetta eikä purkuvesien käsittely kosteikolla ole vesienhoidon edellyttämää parasta mahdollista tekniikkaa. Uusien alueiden vesienkäsittelynä tulisi olla ympärivuotisesti toimiva pintavalutuskenttä.
3. Esitämme, että päätöksessä esitettyjä lähtevän veden pitoisuusvaatimuksia tiukennetaan ja lupapäätöksessä huomioidaan Pirkanmaan vesienhoidon tavoitteiden mukaisesti kiintoaine- ja humuskuormitus ravinnekuormituksen lisäksi. Luvassa tulee edellyttää jatkuvatoimista virtaamamittausta tarkkailun tukena. Pölylaskeuma Talasjärveen tulee huomioida kuormittavana tekijänä.
4. Edellytämme, että lähtevän veden pitoisuudet asetetaan niin, että vesien hyvän tila on mahdollista saavuttaa sekä Talasjoessa että Myllyluomassa, vertailuarvoina pienet turvamaiden joet.
5. Tilannetta on arvioitava Iso Tervajärven ja Ruuppalammen osalta uudelleen. Kiintoainekuormituksella on merkitystä erityisesti Iso Tervajärvelle ja Ruuppalammelle, jotka toimivat sedimentaatioaltaina ja joiden vesitilavuuden pienentyminen on perustellusti huolenaiheena.
6. Edellytämme, että virkistyskäyttö ja kunnostushankkeet huomioidaan päätöksenteossa.
7. Edellytämme, että mikäli uusille alueille myönnetään ympäristölupa, Vapo selvittää ekologisen lähtötilanteen myös Aurejärven Natura 2000 -alueella ja rantojensuojelualueella.

PERUSTELUT

Vetoamme oleellisin osin edellisessä käsittelyvaiheessa esittämäämme ja perustelemaamme (SLL:n Pirkanmaan luonnonsuojelupiiri ry. & Ylä-satakunnan ympäristöyhdistys ry. 2016, ks. viitteet). Sen lisäksi esitämme seuraavat perusteet muutoksenhakumme tueksi:

1. Talasnevan uusien lohkojen 7 ja 8 turpeenoton ympäristölupa on kumottava

Pirkanmaan vesienhoidon toimenpideohjelma

Pirkanmaan vesienhoidon toimenpideohjelmassa metsätaloudelle ja turvetuotannolle on tehty tehostetun vesiensuojelun aluerajaus 3. jakovaiheen tarkkuudella. Koko Aurejärven reitti on merkitty tehostetun vesiensuojelun alueeksi. Rajaukseen on vaikuttanut erityisesti vesistön tila ja

metsätalouden havaittava kuormitus, luonnonarvoiltaan tärkeä kohde (esim. Natura 2000 -alue), siika- ja lohipitoinen vesistö sekä vesistökunnostuskohde tai muuten herkkä alue (esim. vesistön tila erinomainen). Vesistöjen erityinen suojelutarve tulee ottaa huomioon lupaharkinnassa ja sijoituspaikkaa valittaessa.

Toimenpideohjelman mukaan Aurejärven valuma-alueelle on keskittynyt runsaasti turvetuotantoa, jolla on merkittäviä paikallisia vaikutuksia vesistöön ravinne-, kiintoaine- ja humuskuormituksen kautta. Järven ympäristössä on voimakasta metsätaloutta. Metsätalouden kuorma on samantyyppistä kuin turvetuotannon kuorma. Herkimpiä ovat latvajärvet, joihin pidättyy suuri osa kuormituksesta.

Iso Tervajärvi ei jakovaiheensa perusteella kuulu niihin järviin, jotka olisi ehditty tyypitellä ja luokitella vesienhoidon resurssien avulla. Tämä ei tarkoita kuitenkaan sitä, että Iso Tervajärvi ja Ruuppalampi tai turvemaiden pienet joet olisivat lainsuojattomia. Vesienhoitolain (Laki vesienhoidon ja meren hoidon järjestämisestä, 1299/2004) 1 §:ssä asetettu vähintään hyvän tilan tavoite koskee kaikkia vesimuodostumia ja kuormituksen sietokyvyn arvioimisen pitää perustua mahdollisimman hyvään lähtötietoon. Sekä Iso Tervajärvestä että Ruuppalamesta on kertynyt vakuuttavaa tietoa.

Aurejärvi poikkeuksellisen luonnontilaisena, luonnon monimuotoisuuden vielä säilyttäneenä, edustavana ja erinomaisen tilan edelleen omaavana eteläisen Suomen humusjärvenä edellyttää varovaisuusperiaatteen soveltamista, varsinkin kun vedenlaadun heikkenemisestä on merkkejä. Pohjoisosien erityisen herkkiä ja osin jo muuttuneita alueita ei voi näkemyksemme mukaan kuormittaa uuden turpeenoton purkuvesillä.

Mielestämme turpeenotto Talasnevan uusilla lohkoilla 7 ja 8 on vastoin ympäristönsuojelulain (527/2014) 49 §:n 1 momentin 2 kohtaa, sillä ottotoiminta aiheuttaisi merkittävää ympäristön pilaantumista tai sen vaaraa, ja 4 kohtaa, sillä toiminta aiheuttaisi myös erityisten luonnonolosuhteiden huonontumista taikka vedenhankinnan tai yleiseltä kannalta tärkeän muun käyttömahdollisuuden vaarantumista toiminnan vaikutusalueella. Lisäksi Talasnevan uusien lohkojen turpeenotto on myös vastoin ympäristönsuojelulain 13 §:ää, jolla säädellään turpeenoton sijoittumista ja sen vaikutuksia sijoituspaikan ja sen ulkopuolisen alueen luonnonarvoihin.

Pirkanmaan maakuntakaava 2040:

Pirkanmaan maakuntakaava 2040 on jo voimassa, vaikka valitusten vuoksi se ei ole saanut vielä lainvoimaa (Pirkanmaan maakuntahallituksen päätös 29.5.2017, § 71). Maakuntakaavaan merkityt turvetuotantoon liittyvät valuma-alueet (tu) sisältyvät tehostetun vesiensuojelun aluerajaukseen. Aluetta koskevan suunnittelumääräyksen mukaan huomioon tulee ottaa tuotantotoiminnan yhteisvaikutukset ja valuma-alueen kokonaiskuormitus. Toiminta tulee järjestää ja ajoittaa siten, ettei se aiheuta vesistön tilan heikentämistä eikä vesistön kokonaiskuormitus lisäänty.

Luonnon monimuotoisuuden ydinalue ja turvetuotannon kannalta tärkeä alue 7

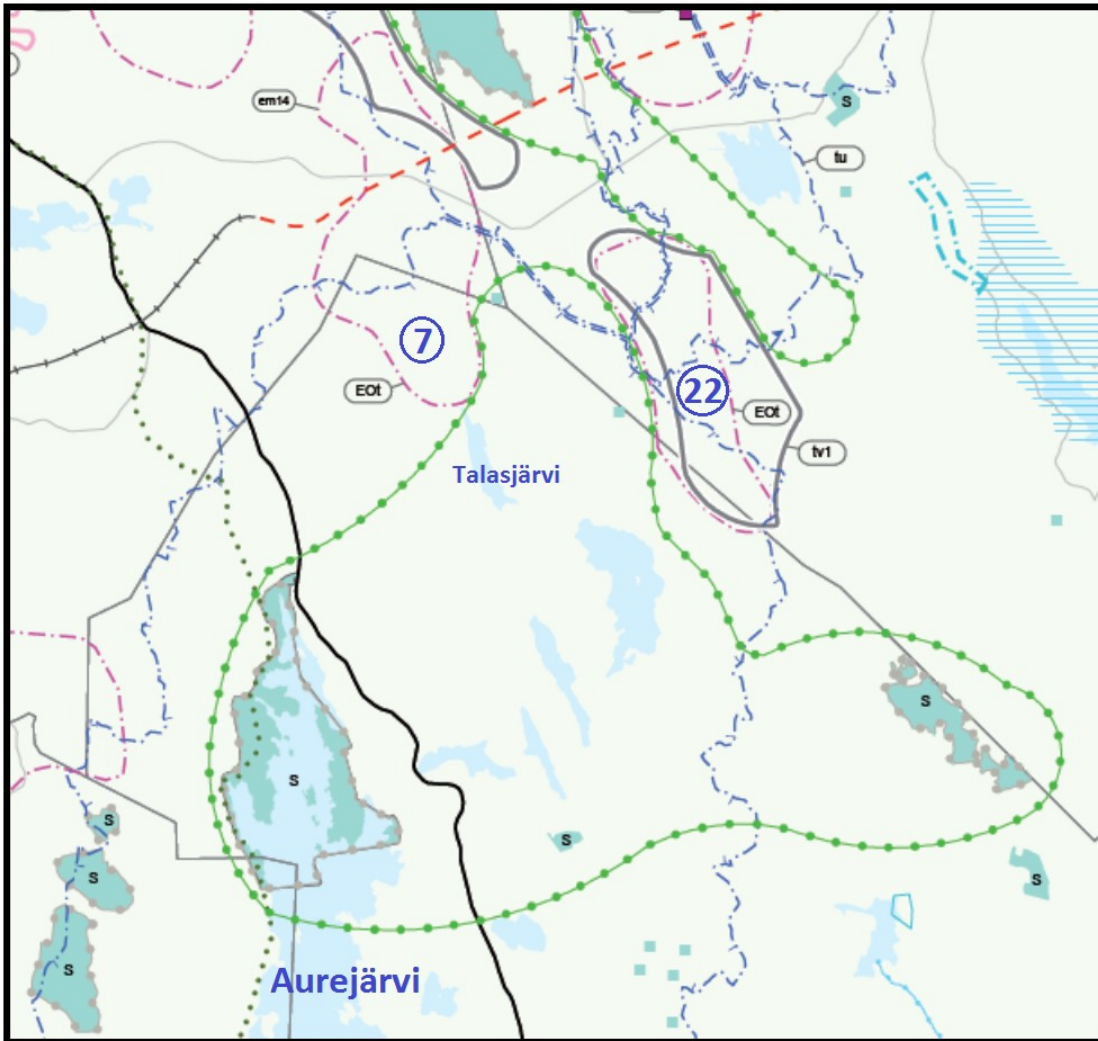
Talasnevan turpeenottoalueen laajennusosia (uudet lohkot 7 ja 8) ei ole nykyisessä maakuntakaavassa merkitty uuden turvetuotantoalueen merkinnällä. Sen sijaan Talasnevan uudet lisäalueet sijoittuvat voimassa olevassa maakuntakaavassa luonnon monimuotoisuuden ydinalueelle, kokonaan turvetuotantoon varatun alueen 7 ulkopuolelle.

Maakuntakaavan aluevarausmerkinnöillä osoitetaan alueen pääasiallinen käyttötarkoitus ja ne ovat toisensa poissulkevia siten, että samalla alueella ei voi samanaikaisesti olla voimassa kahta eri aluevarausmerkintää. Luonnon monimuotoisuuden ydinalue -merkinnän kehittämissuosituksessa todetaan seuraavasti:

”Maankäytön suunnittelussa ja toteuttamisessa tulee ottaa huomioon luonnon monimuotoisuuden ja muiden luontoarvojen säilyminen sekä välttää luonnonympäristöjen pirstoutumista. Aluetta koskevissa suunnitelmissa ja päätöksissä tulee ottaa huomioon alueen luontoarvot.”

Koska kaavassa osoitetaan runsaasti uusia luonnonvarojen hyödyntämistä koskevia alueita, kuten turvetuotantoon soveltuvia alueita, on tasapainon vuoksi nähty tarpeelliseksi osoittaa alueita, jotka turvaavat luonnon ydinalueet ja niiden välisen kytkeytyvyyden.

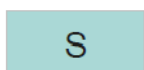
Turvetuotannon suunnittelussa on otettava huomioon toiminnan liikenteelliset vaikutukset ja vaikutukset lähiasutukseen, luonnon- ja kulttuuriympäristön arvoihin, alapuolisen vesistön tilaan ja pohjavesiin sekä vältettävä näille aiheutuvia haitallisia vaikutuksia.

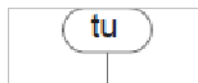
Luonnon monimuotoisuuden ydinalue

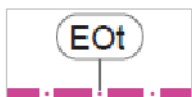
Natura 2000 -verkostoon kuuluva alue

Suojelualue

Turvetuotantoon liittyvä valuma-alue

Turvetuotannon kannalta tärkeä alue

Kuva: Ote Pirkanmaan maakuntakaava 2040:stä Talasnevan ja Aurejärven osalta: kaavakartta ja kaavamerkintöjä.

Aurejärven pohjoisosan Natura-alue ja rantojensuojelualue

Aurejärvi sijaitsee noin 4 km etäisyydellä tuotantoalueesta. Aurejärven pohjoisosa kuuluu Natura 2000 -verkostoon (FI0321008, pinta-ala 717 ha). Alue on liitetty Natura-verkostoon luontodirektiivin perusteella (SCI-alue) ja suojelun toteutuskeinoina on luonnonsuojelu- ja vesilaki. Aurejärvi kuuluu myös valtakunnalliseen rantojensuojeluohjelmaan.

Alueella ei saa ryhtyä sellaisiin toimenpiteisiin, jotka saattavat vaarantaa alueen suojeluarvoja. Valtioneuvoston päätösten mukaiset Natura 2000-verkostoon kuuluvien alueiden suojeluarvojen huomioon ottamisesta on säädetty luonnonsuojelulain 65 ja 66 §:ssä.

Ylöjärven Kurun rantaosayleiskaavassa Ruuppalampi ympäristöineen on osoitettu sl-merkinnällä (alue, jolla on luonnonsuojellusta arvoa).

Kokonaiskuormitus

Uudet, vaikkakin vielä alustavat, valtakunnalliset metsätalouden vesistökuormitusarviot antavat syyn tarkentaa myös muiden haja- ja pistekuormittajien kuormituslukuja (Nieminen ym. 2017). Tuoreet tutkimustulokset viittaavat siihen, että typpi-, fosfori- ja kiintoainekuormitustasot ovat selvästi suurempia kuin tähän asti on arvioitu ominaiskuormituslukuihin perustuvalla laskentamenetelmällä. Kiintoainekuormitus voi olla 2–3 kertaa, fosforikuormitus yli viisi kertaa ja typpikuormitus yli kymmenen kertaa aiemmin arvioitua suurempi. Huomioon tulee ottaa vuosikymmeniä kestävä tuotantoaika. Kokonaiskuormituksen merkitys Iso-Tervajärvelle ja Ruuppalammelle on mielestämme selvästi käynyt ilmi selvityksissä.

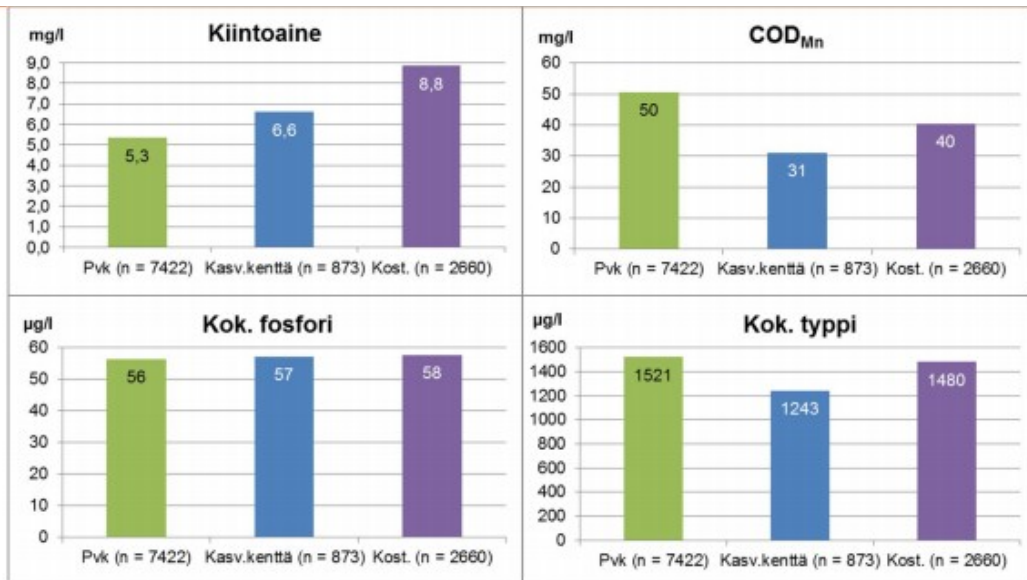
Aurejärven pohjoisosan rantojensuojeluohjelmaan kuuluvilla alueilla on merkittäviä havaintoja liettymisen lisääntymisestä ja ilmiöistä, jotka ovat haitallisia vesieliöstölle, kalastolle, pohjan rakenteelle ja vedenlaadulle. Varovaisuusperiaatteen käyttämisestä voidaan lisäksi perustella turpeenottoalueilta vuosikymmeniä jatkuvalla kuormituksella.

2. Kosteikko ei edusta parasta käytettävissä olevaa tekniikkaa uusilla alueilla

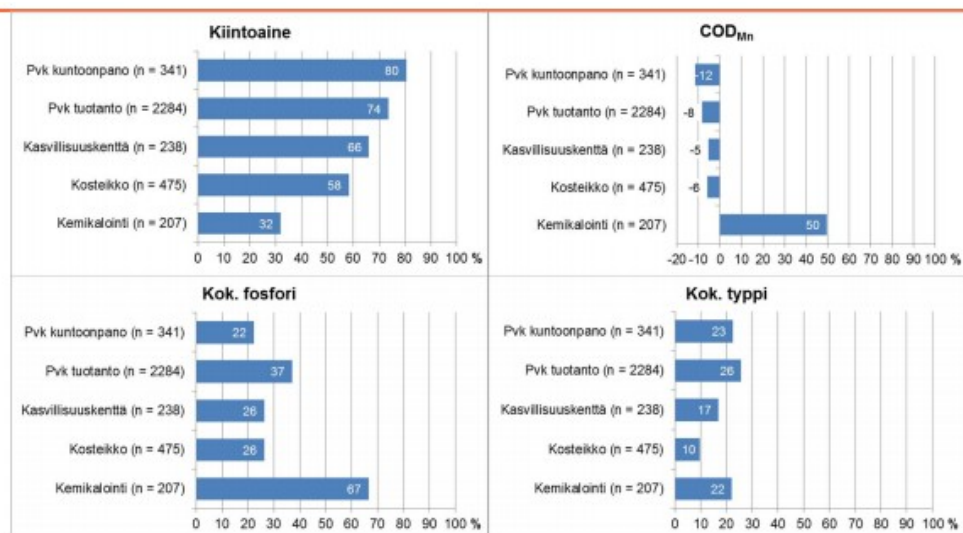
Pirkanmaan vesienhoidon toimenpideohjelmassa edellytetään, että uusien tuotantoalueiden lupamenettelyssä käytetään parasta käyttökelpoista tekniikkaa (BAT). Pirkanmaalla tämä tarkoittaa vähintään ympärivuotisen pintavalutus kentän tehoista käsittelyä. Tämä on myös Turvetuotannon ympäristönsuojeluohjeen mukaista.

Kosteikon puhdistustehon tulisi olla samalla tasolla kuin hyvin toimivan pintavalutus kentän tai vastaavasti lähtevän veden laadun tulee olla yhtä hyvää kuin hyvin toimivalta pintavalutus kentältä, jotta lähtevän vesi tulisi käsitellyksi parasta mahdollista käyttötekniikkaa käyttäen.

Kosteikoilla on mitattu selvästi pintavalutus kenttiin nähden yli kaksinkertaisia kiintoaineen ominaiskuormituksia Bioenergiayhdistyksen julkaisun mukaan. Erot noudattelevat pääpiirteissään oheisen kuvan mukaisia vedenlaadun eroja (ks. Kuva 9-3).

Kuva 9-3 Tuotantovaiheessa olevien pintavalutuskenttä- (ojittamattomat ja ojitetut), kasvillisuuskenttä- ja kosteikotarkkailukohteiden koko vuoden keskimääräinen vedenlaatu Länsi-Suomessa vuosina 2011–2015.

Kuva 11-6 Turvetuotantoalueiden keskimääräiset puhdistustehot vuositasolla vesienkäsittelymenetelmittäin koko Suomessa 2011–2015. n = jaksokeskiarvojen lukumäärä.

Kuvat: Bioenergia ry (2016). Turvetuotantoalueiden ominaiskuormitus selvitys. Vedenlaatu- ja kuormitustarkastelu vuosien 2011–2015 tarkkailuaineistojen perusteella.

Vedensuojelurakenteiden tehovertailussa tyypeä on pidättynyt tehokkaimmin tuotantovaiheen pintavalutuskentille ja tehottomimmin kosteikoille.

Vedenlaatu ja puhdistusprosentit Pirkanmaan ELY-keskuksen alueen turvetuotannon kuormitustarkkailuraporteista 2013–2016, Vapo Oy

Seuraavassa esitämme lainauksia Vapo Oy:n kuormitusraporteista vuosilta 2013–2016 Talasnevan kosteikolta.

2013

”Kosteikolta purkautuvan veden pitoisuudet olivat **kokonaistypen ja -fosforin osalta suuremmat** kuin tuotantovaiheen ominaiskuormitussoilla keskimäärin. Ravinnepitoisuudet olivat selvästi korkeammat kuin tarkkailupisteellä edellisvuosina. Kiintoainepitoisuus ja CODM:n arvot olivat ominaiskuormitussoiden keskiarvoja pienemmät. Otettujen kolmen näytteen perusteella kosteikon keskimääräinen puhdistusteho oli kiintoaineelle 72%, kokonaistypelle 23% ja kokonaisfosforille 17%. Typen osalta **puhdistusteho oli edellisvuotta heikompi ja pitoisuudet edellisvuosia korkeampia**. Fosforin osalta puhdistusteho oli edellisvuosien tasoa, mutta **pitoisuus kolme kertaa edellisvuotta korkeampi.**”

2014

”Talasnevan laskuojan 3 kosteikolta lähtevän veden kiintoaine- ja kokonaistyyppipitoisuudet olivat pienemmät kuin ominaiskuormitussoilla keskimäärin (Taulukko 50). **Kokonaisfosfori- ja rautapitoisuus sekä kemiallinen hapenkulutus olivat suurempia kuin ominaiskuormitussoilla keskimäärin**. Edellisvuosiin verrattuna pitoisuudet olivat pienentyneet. Kosteikolta lähtevän veden pH oli korkeampi kuin edellisvuosina.

Talasnevan laskuojan 3 kosteikon keskimääräinen puhdistusteho oli kiintoaineelle 49 %, kokonaistypelle 20 %, kokonaisfosforille 15 % ja kemialliselle hapenkulutukselle 6 %”

2015

”Talasnevan laskuojan 3 kosteikolta lähtevän veden **kokonaisfosfori- ja kokonaistyyppipitoisuudet olivat pienemmät** kuin ominaiskuormitussoilla keskimäärin (Taulukko 67). Kiintoainepitoisuus ja kemiallinen hapenkulutus olivat **samaa tasoa** kuin ominaiskuormitussoilla keskimäärin. Edellisvuosiin verrattuna ravinteiden pitoisuudet olivat pienentyneet. Kosteikolta lähtevän veden pH oli samaa tasoa kuin edellisvuosina. Talasnevalta ei otettu omavalvontanäytteitä vuonna 2015.

Talasnevan kosteikon 2 keskimääräinen puhdistusteho oli kiintoaineelle 71 %, kokonaistypelle 14 %, kokonaisfosforille 40 % ja kemialliselle hapenkulutukselle 3 %.”

2016

”Talasnevalta purkautuvan **veden pitoisuudet olivat samaa tasoa** ominaiskuormitussoiden keskimääräisten pitoisuuksien kanssa (Taulukko 46). **Kokonaistypen reduktio oli pienempi** kuin ominaiskuormitussoilla keskimäärin. Kosteikon 1 reduktio vuonna 2016 oli edellisvuotta parempi. Sen sijaan **kosteikolla 2 puhdistusteho laski** edellisvuodesta.”

Lauhemmat ja sateisemmat talvet asettavat haasteen kosteikkopuhdistamoiden toiminnalle ajankohtana, jolloin kasvillisuutta ei ole ja mikrobitoiminta on vähäisempää. Turvetuotannon valumavesien puhdistusta vaikeuttavat kevään sulamisvesiongelmät ja ilmastomuutos. Muutokset virtaamissa vaikuttavat kiintoaineiden kulkeutumiseen ja pidättymiseen.

Taulukko 46 Talasnevan vesienkäsittelyrakenteiden keskimääräiset pitoisuudet sekä puhdistustehot vuonna 2016. Vertailuarvoina ominaiskuormitussoiden keskimääräiset pitoisuudet ja puhdistustehot vuodelta 2016.

Näyttemäärä	pH		Kiintoaine			Kok.N			Kok.P			COD _{Mn}			
	Yp	Ap	Yp	Ap	Red.	Yp	Ap	Red.	Yp	Ap	Red.	Yp	Ap	Red.	
kpl			mg/l		%	µg/l		%	µg/l		%	mg/l O ₂		%	
Tarkkailupisteet 2016															
KOS1	n = 9	5,9	5,8	14	5,5	62	1356	1300	-0,1	92	65	28	55	47	11
KOS2	n = 17	6,1	5,8	9,8	5,5	40	1095	1180	-6,9	72	56	23	42	43	-0,2
Ominaiskuormitussoit 2016															
Tuotannossa / Levossa (n=67)		5,6	5,6	17	5,9	66	1839	1385	25	85	53	38	44	46	-3,2
Kosteikko (n=18)		5,5	5,8	26	9,2	64	1736	1427	18	90	59	34	43	45	-4,6

Kuva: Vapo Oy (2017). Läntisen Suomen turvetuotannon päästötarkkailu vuonna 2016 Pirkanmaan ELY-keskuksen alueella, s. 67.

Ilmastonmuutos

Rankkasateisuus ja runsaat sateet ovat lisääntyneet. Vanhojen turvetuotantoalueiden korkean humusasteen pienikokoiset turvepartikkelit erodoituvat helpommin kuin pintaturpeen vähemmän hajooneet partikkelit. Kosteikkojen avoimen pintaveden määrällä ja virtaamalla sekä viipymällä arvioitiin Taso-hankkeessa olevan vaikutusta kosteikkojen puhdistustehoon. Avoimen veden määrä on muuttuva suure kasvittuvilla kosteikoilla ja rakenteen toimivuutta ainakin vuoteen 2050 saakka on vaikea arvioida.

Kosteikkojen ketjuttaminen Talasnevalla vaikuttanee jälkimmäisen kosteikon virtaamiin niitä lisäten. Samalla viipymä kosteikolla vähenee.

Yhteenvedona toteamme, että kosteikko vesiensuojelurakenteena ei edusta parasta käyttökelpoista tekniikkaa uusille alueille. Tästä seuraa edelleen, että luvitusta Talasnevan uusille alueille ei tule myöntää. Vesiensuojelun tehostaminen päätökseen kirjatulla tavalla on kuitenkin tarpeen vanhojen alueiden toiminta-aikana.

3) Pitoisuudet ja reduktiot ravinteille, kiintoaineelle ja humuskuormitukselle

Hakijan omaa ominaiskuormitukseen perustuvaa nettopäästöarviota heikentää luotettavien virtaamatietojen puute. Koko elinkaaren aikaisen kuormittavuuden arviointi on likimain mahdotonta. Ympäristölupahakemuksissa laskentatavan pitäisi olla avoin ja tarkistettava.

Viimeaikaisissa ympäristölupahakemuksissa Vapo on esittänyt selvästi korkeampia lähtevän pitoisuuden arvoja kuin aiemmin. Näkemyksemme mukaan taustalla on se tosiasia, että toteutuneet reduktiot eivät ole vastanneet ympäristölupaehdoja ja pitoisuuksien korkeammilla keskiarvoilla haetaan hyväksyttävyyttä kuormituspiikeille. Sen sijaan, että vesiensuojelurakenteiden huolellinen rakentaminen, erilaisten rakenteiden ketjuttaminen ja kunnossapito olisivat ensisijaisia toimenpiteitä, tilannetta optimoidaan hakemalla lupia korkeammille pitoisuuksille. Luvitus merkitsee päästölupaa. Ympäristöluvan ja prosessin yleinen hyväksyttävyys perustuu siihen, että

päästörajat asetetaan muu ympäristön kuormitus huomioiden.

Pitoisuuksissa tulee alapuolisten vesistöjen tilan parantamiseksi ja tai vedenlaadun ja ekologisen tilan ylläpitämiseksi yltää ojittamattoman pintavalutuskentän tasoiseen haitallisten aineiden pidättymiseen.

Vesiensuojelurakenteiden toimivuuden tarkkailu tulee tehdä virtaamapainotteisesti ja pitoisuudet ja reduktiot tulee tarkkailuaineistossa sitoa kokonaiskuormitukseen. Luvituksessa tulee painottaa tulevien vuosikymmenten ilmastonmuutoshasteita, sillä kertyneen kokemuksemme mukaan turpeenotolle varatut vuosikymmenet pääsääntöisesti ylittyvät. Todellinen tuotantoaika ylittyy kokemuksemme mukaan usein jopa kaksin- kolminkertaiseksi lupahakemuksessa arvioituun tuotantoaikaan nähden.

Kuormituksen kokonaisarviossa tulee huomioida pintavesimuodostuman mahdollinen sisäinen kuormitus ja vastaanottavan vesistön ominaisuudet.

4) Jokivesien hyvä tila

Talasjoen ja Myllyluoman pitoisuuksia tulee tarkkailla ravinteiden osalta pienten turvemaiden jokien hyvään tilaan verraten. Happamuuden, raudan, kiintoainepitoisuuksien ja CODMn:n osalta jokivesien pitoisuudelle tulisi määritellä raja-arvoja/sallittuja vaihteluvälejä. Iso Tervajärven veden laatu seuraa jokiveden vedenlaatua, mikä näkyy myös kalaston hyvinvoinnin kannalta hälyttävän alhaisina pH-arvoina.

5) Sedimentaatiokertymät ja sisäinen kuormitus

Kiintoainekertymät ja pohjan liettymisen aiheuttamat haitat Iso Tervajärvellä asettavat vesienpuhdistukselle erityisiä tavoitteita. Vesi on myös hyvin tummaa, humuspitoista ja nuhraantunutta, fosforipitoisuudet ovat koholla ja järven pohjakerroksen happivaje kertoo sisäisen kuormituksen todennäköisyydestä. Vedenlaadun parantamiseksi ulkoisen kuormituksen vähentäminen on oleellista ja lupapäätöksessä tulee huomioida sisäinen kuormitus. Kiintoainepitoisuudet kasvavat jatkossa, mikäli turpeenotto ja muu toiminta lisääntyvät alueella.

Talasnevilla ei ole ollut omaa virtaamamittausta, joten todellisia pitoisuuslisäyksiä alapuolisiin vesiin on mahdoton arvioida. Yksittäinen näytteenotto kuvaa yksittäisen hetken tilaa. Liettymistä tapahtuu myös humuspitoisten hiukkasten flokkiintumisen seurauksena. Hienojakoinen humus kiinnittyy pinnoille ja muodostaa pohjan ja veden väliin kerroksen, jossa on vaikea erottaa, missä vesi loppuu ja pohja alkaa.

Vesiensuojelun tehostaminen on tarpeen siinäkin tapauksessa, että lupaa uusien lohkojen turpeenottoon ei myönnetä.

6) Virkistyskäyttö vesienhoidon asiakirjoissa ja maanrakennuslaissa, kunnostushanke

Vesienhoidon tavoitteiden toteutuminen parantaa merkittävästi väestön kokemaa elämisen laatua, viihtyisyyttä ja virkistysmahdollisuuksia luonnossa. Puhtaat vedet houkuttelevat sekä uusia asukkaita että kesäasukkaita (Kokemäenjoen-Saaristomeren- Selkämeren vesienhoitoalueen vesienhoitosuunnitelma vuosiksi 2016–2021).

Maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) mukaan huomiota on kiinnitettävä erityisesti mm. alueiden käytön ekologiseen kestävyys, vesi- ja maa- ainesvarojen kestävään käyttöön, maiseman, luonnonarvojen ja kulttuuriperinnön vaalimiseen sekä virkistykseen soveltuvien alueiden riittävyteen.

Aluehallintoviraston päätöksen mukaisesti Iso Tervajärven tilan selvittäminen tulee tehdä heti, kun se on mahdollista. Iso Tervajärvellä on merkittävästi sekä vakituista että loma-asutusta. Järven tulee jatkossakin tarjota virkistys- ja kalastusmahdollisuudet alueen väestölle.

Aurejärvi sijaitsee kahden kaupungin, Ylöjärven ja Parkanon alueella. Aurejärven rannalla on n. 350 kiinteistöä. Vesistön virkistyskäyttömerkitys on suuri. Pirkanmaan 1. vaihemaakuntakaavan taustatietojen mukaan 500 metrin etäisyydellä järvestä on 80 vakinaista asukasta ja 810 kesäasukasta. (Lähde: Pirkanmaan 1. vaihemaakuntakaava, Kaavan vaikutukset 2.)

Asukkaat ja kesäasukkaat ovat jo pidemmän aikaa seuranneet järven tilan heikkenemistä. Aurejärven suojeluyhdistys on teettänyt osin hanke- ja osin omarahoituksena järvioltaan valuma-alueen kuormitusselvityksen ja kunnostussuunnitelman, joka valmistuu marraskuun loppuun mennessä vuonna 2017. Kunnostustoimenpiteet alkavat vuoden 2018 aikana. Talasnevan lupapäätös ei saa aiheuttaa kunnostustoimien lisätarvetta.

7) Ekologinen lähtötilanneselvitys Natura 2000 -alueelle ja rantojen suojelualueelle Aurejärven pohjoisosassa

Mikäli lohkoille 7 ja 8 uusina turpeenottoalueina myönnetään lupa, tulee Vapon tehdä Aurejärven pohjoisosassa selvitys rantojen ja rantavesien tilasta. Nykytilanteen selvitys tulee tehdä käyttäen ekologistia menetelmiä fysikaalis-kemiallisen vedenlaadun rinnalla. Pohjan rakenteesta ja sedimentistä sekä biomassasta tulee teettää analyysi. Biomassasta tulee eritellä haitalliset ja kuormitusta indikoivat lajit sekä laskea rehevyyssindeksi.

LOPUKSI

Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston Vapo Oy:lle myöntämä ympäristölupa Talasnevan turpeenottoon tulee kumota uusien lohkojen 7 ja 8 osalta ympäristönsuojelulain ja vesienhoitolain vastaisena. Lisäksi lupaehtoja pitää tarkistaa edellä esittämillämme perusteluilla.

Tampereella 13.11.2017

Heikki Toivonen
puheenjohtaja
SLL:n Pirkanmaan luonnonsuojelupiiri ry.

Juho Kytömäki
sihteeri
SLL:n Pirkanmaan luonnonsuojelupiiri ry.

Arja Pihlaja
puheenjohtaja
Ylä-Satakunnan ympäristöyhdistys ry.

Jukka Jylhä
varapuheenjohtaja
Ylä.Satakunnan ympärikstöyhdistys ry.

Marko Moilanen
puheenjohtaja
SLL:n Ylöjärven yhdistys ry.

Eero Jurvelin
sihteeri
SLL:n Ylöjärven yhdistys ry.

Marja-Liisa Herrala
puheenjohtaja
Yhteinen Aurejärven ry.

Riitta Koivunen
sihteeri
Yhteinen Aurejärven ry.

Kaija Kivimäki-Järvenmäki
puheenjohtaja
Taistelijan talo -palveluyhdistys ry.

Viitteet

Bioenergia ry (2016). Turvetuotantoalueiden ominaiskuormitus selvitys. Vedenlaatu- ja kuormitustarkastelu vuosien 2011–2015 tarkkailuaineistojen perusteella.

<http://turveinfo.web35.neutech.fi/wp-content/uploads/2017/01/Bioenergia-Ominaiskuormitus selvitys-2011-2015.pdf> Viitattu 13.11.2017.

Eskelinen, R., Ronkanen, A-K., Marttila, H. & Klöve, B. (2016). Assessment of uncertainty in constructed wetland treatment performance and load estimation methods. Environmental Monitoring And Assessment. June 2016, 188:365.

<https://link.springer.com/article/10.1007%2Fs10661-016-5381-5> Viitattu 13.11.2017.

Heikkinen, K., Riihimäki, J. & Jokisuu, R. (2014). Kasvillisuus kentät ja kosteikot turvetuotannon valumavesien puhdistuksessa. Taso-hankkeen julkaisu.

<http://www.ymparisto.fi/download/noname/%7B8D93C84F-8AF5-41E9-8485-1089592717A8%7D/99636> Viitattu 13.11.2017.

Nieminen, M., Sallantus, T., Ukonmaanaho, L., Nieminen, T. M. & Sarkkola, S. (2017). Nitrogen and phosphorus concentrations in discharge from drained peatland forests are increasing. *Science of the Total Environment* 609 (2017) 974–981.
<http://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0048969717319149?showall%3Dtrue%26via%3Dihub> Viitattu 13.11.2017.

SLL:n Pirkanmaan luonnonsuojelupiiri ry. & Ylä-Satakunnan ympäristöyhdistys ry. (2016). Muistutus Talasnevan turvetuotantoalueen ympäristölupahakemuksesta sekä toiminnan aloittamisluvasta, Kihniö ja Ylöjärvi, dnro LSSAVI/5768/2015.
https://www.sll.fi/pirkanmaa/kannanotot/2016/talasneva_muistutus Viitattu 13.11.2017.

Vapo Oy (2013–2016). Pirkanmaan ELY-keskuksen alueen turvetuotannon päästötarkkailuraportit 2013-2016
<https://www.vapo.com/turvetuotantoavastuullisesti/tarkkailuraportit/etelainen-alue> Viitattu 13.11.2017.

Vapo Oy (2017). Läntisen Suomen turvetuotannon päästötarkkailu vuonna 2016 Pirkanmaan ELY-keskuksen alueella. https://www.vapo.com/filebank/2998-03082017_Vapo_LS_kuormitus_yv_2016_Pirkanmaan_ELY.pdf Viitattu 13.11.2017

Ympäristöministeriö (2015). Turvetuotannon ympäristönsuojeluohje. Ympäristöhallinnon ohjeita 2/2015.
https://helda.helsinki.fi/bitstream/handle/10138/155221/OH_2_2015.pdf Viitattu 13.11.2017.